

A MOTIVÁCIÓ SZEREPE

Olaszul az „il motivo” okot jelent, tehát a motiváció az valamilyen ok, ami miatt megteszünk valamit. A motiváció tehát minden cselekedetünk mozgatórugója, az a tevékenység, aminek eredményeképp a tanulók kedvvel, örömmel végzik a feladataikat. Kíváncsiságot és az új dolgok megismerésének a vágyát is jelenti.

KIHÍVÁS

ÖNMŰVELÉS

FEJLŐDÉS

LELKESEDÉS

ÖSZTÖNZÉS

A tanulókat minden területen szükséges motiválni, tanulás és a részvétel a közösségi életben a két legfontosabb, hiszen egyikkel a jövőjüket, a másikkal a társas kapcsolataikat tudják megalapozni. Pályaválasztásnál a meglévő motiváció erősítésére törekedhetünk.

ÉRDEKLŐDÉS

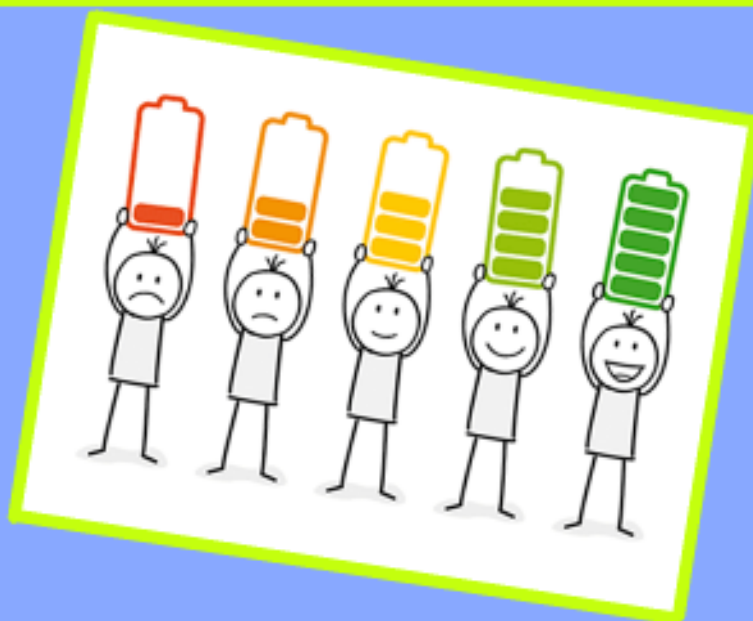
„Minden gyermekben megvan a cselekvési vágy és a világmindenség megismerésének igénye, csak annak kibontakoztatását kell elősegíteni.” - Maria Montessori

MI KELL A DIÁK MOTIVÁLÁSÁHOZ?

BESZÉLGETÉS

Talán az egyik legfontosabb dolog a tanár személye. Egy jó tárgytól is el lehet venni a gyerekek kedvét, ha egy autokratikus vagy egy unalmas stílusban tanító pedagógus oktatja őket. De egy kevésbé népszerű tárgyat is meg lehet szerettetni, ha egy életvidám, gyerekcentrikus tanár tanítja azt.

A diákok motivációját a munkára és tanulásra több tényező befolyásolja, mint: érdeklődés a téma iránt, annak a hasznosságának megítélése, általános teljesítési vágy, magabiztosság, önítélet, kitartás és türelem. Ezek minden diákban eltérő módon és mértékben jelentkeznek, ezért fontos a tanárnak alkalmazkodni a diákok igényeihez.

SIKERÉLMÉNYEK

KÖZÖSSÉG

Meg kell ismerni a diákot. Egy 30 fős osztályban harmincféle egyéniség ül, mindegyikükhöz meg kell találni az utat, ezt nem lehet kategorizálni.

„Kezdeményezni, azután hagyni, hogy a gyermek szabadon kibontakoztathassa képességeit. Ez a pedagógus feladata.” - Maria Montessori

HITELESSÉG

MIKET VEGYÜNK FIGYELEMBE A TANULÓKKAL KAPCSOLATBAN?

KÉPESSÉGEK
VÉLEMÉNY

Vegyük figyelembe a tanuló személyiségét, tudását, hozzáállását, kedvét.
"Nincs tehetségtelen diák, csak motiválatlan."

A meglévő igényeikre építsünk, ahol csak lehet, feladataikat és a visszajelzéseket igazítsuk hozzájuk. Meg lehet kérdezni, mit tartanak érdekesnek vagy motiválónak korábbi tapasztalataik alapján.

HOZZÁÁLLÁS

AKTIVITÁS

CSALÁDI HÁTTÉR

ÉRZELMI VILÁG

„Az egész gyermek olyan, mint egyetlen érzékszerv, minden hatásra reagál, amit emberek váltanak ki belőle. Hogy egész élete egészséges lesz-e vagy sem, attól függ, hogyan viselkednek a közelében.” - Rudolf Steiner

ALULMOTIVÁLTSAÉG MEGJELENÉSE

Talán korosztályi sajátosság, mire a tanulók eljutnak a középiskoláig, kevésbé motiváltak és kíváncsiak lehetnek. Az érettségihez közeledve már jobban motiválhatóak, lesz egy kitűzött céljuk. Az a diák, amelyiknek van konkrét terve a jövőjét illetően, minden tantárgyból könnyebben motiválható lesz, tehát erre ösztönözni kell.

Egyik okozója a sikertelenségtől való félelem, ezért ennek a kialakulását minimalizálni kell. Erre egy lehetőség például kevés kulcsfontosságú számonkérés helyett több, kevésbé számottevő számonkérés bevezetése, így kevésbé lesz nyomás a tanulókon, esetleges elmaradásokat és sikertelenséget könnyebben tudják pótolni.

ÖNKÉNTESSEÉG

KÖTELESSÉG

ÉRETTSÉGI

Akár egy korosztályon belül több csoport motiváltsági szintje eltérő lehet. Területenként is eltérő, közösségi programokhoz és tanulnivalókhoz teljesen máshogy állhatnak.

KOROSZTÁLYOK

"A legnagyobb hiba, amit az életben elkövethetsz, az a folyamatos rettegés attól, hogy hibázni fogsz." - Elbert Hubbard

TÁMOGATÓ KÖRNYEZET

MOSOLY

JUTALOM

FIGYELMESSÉG

TÜRELEM

Egymás elfogadásán, segítségén és önmotiváció építésén alapul. Szükséges hozzá a gyermekközpontúság, hitelesség, empátia többek között. Ezeket az óra szervezésében és a visszajelzésekben lehet elsősorban alkalmazni, például a diákok jó eredményeinek dicséretével és saját képességeikkel való asszociálásával, a gondolataik érdeklődő meghallgatásával, változatos és személyre szabott visszajelzéssel. Ezzel párhuzamban az esetleges külső változó tényezőket, mint a fényviszonyok és napszak figyelembe kell venni, a negatív hatásokat minimalizálni.

Ha sikeresen kialakul a támogató környezet, a tanulók megtalálják belső motivációjukat, magabiztosabban fognak kérdezni és válaszolni a tanórákon, nem fogja őket nagy lesújtó erőként érni a kudarc, és általában kellemesebb tantermi légkör alakul ki. Mindezek miatt igen nagy fontosságú erre figyelni.

KIBONTAKOZÁS

BÍZTATÁS

MEGISMÉRÉS

„Nézz a gyerek szemébe, és mondd neki azt: tudom, hogy te ezt meg fogod tudni csinálni! Tudom, hogy képes vagy rá!” - Bagdy Emőke

MOTIVÁCIÓS LEHETŐSÉGEK

A szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, személyes beszélgetések, az óra beszélgetéssel indítása, tervezett tevékenységek összefoglalása. Szöveges értékelés negyedévente a pozitívumok kiemelésével, vagy más külön értékelési forma. Megerősítések, jó tanácsok.

Feladatoknál lehetőség szerint valamilyen választási lehetőséget hagyhatunk a diákoknak, így belsőleg motiváltabbak és magabiztosabbak lesznek a feladatmegoldás során.

DICSÉRET

ELISMERÉS

A sikereiket mindig emeljük ki, pozitív diszkrimináció elvét mindig alkalmazzuk. Ha valami nem sikerül viszont, akkor pontosan fogalmazva, a feladatra és ne a tanuló személyére koncentrálva adjunk visszajelzést, esetleg rávezetéssel még adjuk meg a lehetőséget a hibák saját javítására.

VISSZAJELZÉS

TANÁCSADÁS

„Nem hunyhatod be a szemed. Harcolj a világ bajai ellen, de ne az erkölcsi tanítás vagy a büntetés kábítószerével, hanem természetes eszközökkel - az elfogadással, kedvességgel, toleranciával.” - Alexander Sutherland Neill

KOOPERATÍV TANULÁS

Habár vannak olyan diákok, akikben erős a versenyszellem, de egy túlzottan versenyszerű légkört és követelményrendszert kialakítani nem célszerű, ugyanis a diákok teljesítményüket folyamatosan egymáséhoz fogják hasonlítani, így sokan demotiváltak vagy elfogultak lehetnek. A kooperáció jobb megoldás.

Többek között azért hasznos, mert csoportmunkában egymást is megsegítik, megerősítik, javítják, értékelik a tanulók. Csoportmunkák végeztével ellenőrzést, értékelést tarthatunk, ahol a gyerekek egymással is megbeszélhetik az elvégzett munka sikerességét.

KOMMUNIKÁCIÓ

MUNKAMEGOSZTÁS

Célszerű bevonnai a diákokat aktív résztvevőként kezelni, tehát állítások és magyarázat helyett a közös megbeszélés, az egyes tanulók kérdezése segíthet.

**KÖZÖS
EREDMÉNY**

FELELŐSSÉG

SIKERÉLMÉNY

„A gyerekek individuálisak, és erre abszolút nincs felkészülve a mai pedagógia. Holott csakis erre kellene hogy felkészülve legyen! Minden gyerek más, mindegyik mást tud, másban jó - és ezt el kéne ismerni.” - Vekerdy Tamás

TEENDŐK AZ EREDMÉNYESSÉG ÉRDEKÉBEN

Sokszor az érdeklődés azért lankad, mert túl megszokottak, rutinszerűnek tűnik egy tanóra. Ennek elkerülése érdekében jó, ha több tanítási módszert alkalmazunk, azokat cseréljük és vegyítjük időnként a változatosság kedvéért. Ugyanez vonatkozik a nehézségre, komplexitásra is, a tanév során a feladatok és témák legyenek bonyolultabbak, hogy mindig kihívást jelentsenek.

ÚJRATERVEZÉS

ÖNÉRTÉKELÉS

TAPASZTALATCSERE

Bátran kérjünk tanácsot tapasztaltabb kollégától, pszichológustól, gyógypedagógustól, tanuljunk más pedagógusok történeteiből, hibáiból, sikereiből, fokozzuk a munkaközösségi együttműködést.

VÁLTOZATOSSÁG

STRATÉGIA

ÓRALÁTOGATÁS

"Gondolkodj bátran, ne félj attól, hogy hibákat követsz el! Tartsd nyitva a szemed, az apró részleteket is vedd észre, és legyél mindenben mértéktartó, céljaidat kivéve." - Szent-Györgyi Albert

A PEDAGÓGUS BELSŐ MOTIVÁCIÓJA

SIKER

PROGRAMOK

A sikerekből és a kudarcokból is tud a pedagógus erőt meríteni. A történéseket mindig át kell gondolni, elemezni a helyzetet. Levonni a reális következtetéseket, még ha kellemetlenek is. Változni, fejlődni, gyakorolni a hatékony és célravezető megoldások érdekében. A közös munka az esetleges kudarcot is sikerré formálja.

Egy tanár számára szívmelengető érzés, ha tanítványai később sikeresek lesznek, vagy akár szintén a pedagógusi pályát választják. „Mindig vannak eredmények, amik átlendítenek az eredménytelenségen.”

OPTIMIZMUS

Segíteni csak az tud, aki magán is képes segíteni.

KIKAPCSOLÓDÁS

FEJLŐDÉS

EGYÜTTMŰKÖDÉS

„Csak a jó minőségű tanár lehet mesterré, csak az a tanár, aki maga is élvezi, amit csinál, akinek a számára a tanítás, az együttlét a gyerekekkel, a világra való rácsodálkozás élmény és öröm. Aki nem a biztos, egyetlen válaszokat tudja, hanem a bizonytalan sokféleség csábít állandó tovább kutatásra.” - Vekerdy Tamás

MIRE TÖREKEDJEN EGY PEDAGÓGUS?

FELKÉSZÜLTSG

PÉLDAMUTATÁS

CÉLTUDATOSSÁG

Érdemes a diákoknak segíteni valamilyen személyes értelmet, értéket találni a tananyagban, saját élményekhez vagy gondolatokhoz kapcsolva befogadóbbak lesznek. A digitális lehetőségekkel élve például hozzájuk közelebb álló tananyagokat és feladatokat adhatunk nekik, ami manapság elég fontos.

Szeresse és tisztelje a tanítványait, keresse mindenki benn a jó tulajdonságot és képességet, ezeket dicsérettel erősítse. Fejlessze a szakmai tudása mellett az érzelmi intelligenciáját is.

Sokkal inkább fontos a diákoknak az, hogy jó példát lássanak, ami segíteni fogja őket a saját életük megfelelő mederben való tartásában. Merjen kísérletezni, találja meg a személyiségéhez leginkább illő módszereket.

„Mindenfajta nevelés önnevelés, és mi mint tanítók, nevelők csak a saját magát nevelő gyermek környezetét alkotjuk. A legkedvezőbb környezetet kell teremtenünk, hogy a gyermek úgy nevelje általunk önmagát, ahogy belső sorsát követve nevelődnie kell.” - Rudolf Steiner

Kitartást, sok
szerencsét és
sikert kívánunk
minden tanárnak,
pedagógusnak!

Irodalom:

Davis, B. G. (1993). *Tools for Teaching*. Jossey-Bass Inc. Publishers.

Forsyth, D. R., McMillan, J. H. (1991). *New Directions for Teaching & Learning* (45), p. 53-65, *Practical proposals for motivating students*.

Wiley Periodicals, LLC.

Készítette:

Bóna Sára

Kovács Katinka

Szabó Bence K.

Köszönet a segítő
tanároknak a sok
hasznos és érdekes
gondolatért!